

המלך המשפט

פעם אחת אמר לו אנטונינוס המלך לרבנו הקדוש:
"והלא גוף ונפש, יכולים שניהם לפטור עצמם מן הדין?"
תמה רבי:

"הכיצד? וכי מי יכול לעמוד לפניו יתברך ביום הדין?"

"כן, התעקש אנטונינוס, "יאמר הקדוש ברוך הוא לגוף: למה חטאת? והוא משיבו: וכי אני הוא שחטאתי? נפש חטאה, שמיום שפרחה ממני הריני מוטל כאבן דומם!
מיד חוזר הקדוש ברוך הוא אצל נפש ואומר לה: למה חטאת? והיא משיבתו: וכי אני חטאתי? גוף חטא, שמיום שפירשתי ממנו הריני פורחת באוויר כציפור טהורה!"

חייך רבי. אנטונינוס והוא נולדו ביום אחד, וידידותם מבטן ומלידה היתה שם דבר. כל זה היה על פני השטח, גלוי לכול.
אך בסתר, מתחת לפני השטח, מנהרה היתה מחברת בין ביתו של רבי לארמונו של

דמות אדם

אנטונינוס המלך, ובה היה בא אנטונינוס הגר ללמוד תורה מנשיא ישראל.

“תמהני עליך” השיב רבי בטון חמוה, אך בעיניו עוד ריצד החיוך. “השכחת את שלמדנו בהלכות מלאכה בשבת?” והוא שינן כמלמד דרדקי:

“שניים שעשאוה — שניהם פטורים; זה יכול וזה אינו יכול — יכול חייב, ושאינו יכול אינו אלא כמסייע שאין בו ממש ופטור; שניהם אינם יכולים — שניהם חייבים!”

“אף כאן, גוף ונפש, כדברייך, זה בלא זו אינם חוטאים כלל, אלא שניהם יחד חטאו, ועל כן שניהם נידונים ואינם נפטרים מן הדין.”

כעת חיך אף התלמיד:

“זאת ידעתי גם ידעתי — האחריות למעשה החטא וודאי נופלת על מבצעי, ולא על כך שאלתי. כוונתי היתה זאת: הלא עצם חיבורם של הגוף והנפש, לא בידם הוא. כפויים הם לחיות את חייהם בעולם הזה בצוותא-חדא, כמו ששנינו: “שעל כורחך אתה נוצר, ועל כורחך אתה נולד, ועל כורחך אתה חי”, ומציאות החיים הזו היא המאפשרת את כל הכישלונות. אם כן אנוסים אנחנו, על חיינו של עולם הזה, חיי הגוף והנפש בחוכרת. ואנוס — הרי רחמנא פטריה בצדק וביושר, ומדוע אנו נידונים? מי ששידך את נפשנו לגופנו הוא האחראי!”